

مسئولیت بزرگ ما

زهره مجیدی
مدرس، نور دانش
پایه دوازدهم
انسانی

تدبر در قرآن ۱

خداوند در قرآن کریم می فرماید:

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾

«ترجمه» همانا در زبور (کتاب حضرت داود علیه السلام) نوشتیم بعد از ذکر (تورات) که زمین را بندگان شایسته من به ارث می برند.»

با تدبر در آیه شریفه، جملات زیر را تکمیل کنید:

۱ خداوند یک وعده قطعی داده است و ان وعده این است که در آینده **بندگان صالح** به قدرت رسیده و زمین را به ارث می برند.

۲ این وعده در کتاب های پیامبران گذشته از جمله تورات (ذکر) و زبور آمده است.

۳ مقصود از به ارث بردن زمین ، به قدرت رسیدن است.

برنامه ریزی

در نگاهی ابتدایی، دستیابی به هدف بزرگ: «تحقق تمدن آرمانی اسلام» یک بلند پروازی به نظر می رسد و رسیدن به آن دور از دسترس ← اما این یک دریافت سطحی است از:

- ✓ توانمندی ذاتی انسان
- ✓ قدرت مردم هوشمند جامعه و جوانان و نوجوانان پاک اندیش
- ✓ و عدم آشنایی با آموزه های بیدار کننده اسلام

❖ دو تجربه موفق ما به عنوان ایران مسلمان:

۱ برچیدن نظام استبدادی وابسته به بیگانه و برپا ساختن نظامی متکی بر آرای مردم و قوانین اسلام

۲ پیروزی در دفاع مقدس

ثمرات این دو تجربه:

هم اعتقاد مردم دیگر کشورها رابه تأثیر ایمان به غیب در پیروزی و اثرات سازنده حکومت مبتنی بر دین اسلام افزایش داد و هم آنان را نسبت به قدرت های استکباری حاکم بر جهان آگاه تر کرد و برای رسیدن به معنویت و عدالت مشتاق تر و تشنه تر ساخت و این ارزش ها را به خواست عمومی بسیاری از ملت ها تبدیل کرد.

❖ ایجاد تمدن اسلامی، نیازمند برنامه ای است که ما را به سطح لازم از توانمندی برساند و قدرت لازم را برای ایفای نقش در جهان کنونی به ما ببخشد. با توجه به اهمیت این هدف بزرگ، باید اقداماتی در چهار حوزه زیر انجام گیرد:

حوزه اول : تقویت توانایی های فردی

۱ تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت (تیر صفر)

❖ اجرای هر طرحی، بدون آگاهی از موفقیت ها و شکست های قبلی، میسر نیست.

گذشته ← دربردارنده تجربه های فراوان است که بصیرت و روشن بینی ما را افزایش می دهد و ما را به تصمیم گیری های درست تر نزدیک می کند.

شناخت دنیای جدید ← جهت درک درست واقعیت ها و انتخاب روش های مؤثر، ضروری و لازم است.

❖ در نتیجه هر یک از ما باید برنامه ای برای آشنایی دقیق با تمدن بزرگ اسلامی و شرایط جهانی که در آن زندگی می کنیم تنظیم کنیم.

۲ تقویت ایمان و اراده

مشارکت در این اقدام بزرگ، نیازمند **اعتقاد راسخ به دین، عزت نفس، توکل و اعتماد به خداوند** **شجاعت، پایداری، عزم و اراده قوی** است.

تدبر در قرآن ۲

حضرت موسی علیه السلام برای این که بتواند قوم خود را آماده مبارزه با فرعون کند به آنان می گوید:

﴿اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾

« از خدا یاری بجوئید و صبر کنید که زمین متعلق به خداست و آن را به هر کس از بندگانش بخواهد می دهد و سرانجام [نیک] از آن تقوایندگان است. »

با تدبر در آیه شریفه، به سوالات زیر پاسخ دهید:

۱ عاقبت نیک و پیروزی از آن چه کسانی است ؟

بندگان تقوا پیشه

۲ این عاقبت نیکو در چه صورتی به آنان می رسد؟

در صورتی که از خداوند مدد خواسته و صبر و استقامت پیشه کنند.

حوزه دوم: تحکیم بنیان خانواده

خانواده کانون رشد فضیلت ها و پاکی ها و محل تربیت نسل های خلاق، توانمند و با همّت است.

تحکیم این بنیان سبب رشد فضایل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و جرم و حضور انسان های با فضیلت و کارآمد می گردد.

سست شدن این بنیان سبب گسترش فساد و تباهی شده و نسل های که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسؤولیت های اجتماعی را بر عهده می گیرند.

❖ حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل پس از ساختن کعبه و بنای یک جامعه توحیدی در کنار دعا برای خود، از خدا خواستند که ذریّه و نوادگانی به آن ها عطا کند که ادامه دهنده راه توحید باشند.

❖ تربیت چنین ذریّه ای در خانواده هایی که اهل یکتاپرستی بوده و مودّت و رحمت میان آن ها برقرار است، امکان پذیر می باشد.

حوزه سوم: تحکیم پایه های جامعه خود

حرکت به سوی تمدن متعالی اسلام، با انجام دسته ای اقدامات فردی یا گروهی پراکنده امکان پذیر نیست بلکه نیازمند جامعه ای مستحکم و توانمند است.

باید با تحکیم پایه های جامعه، خود را مصداق این آیه قرار دهیم:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾

ترجمه و این چنین شما را امنی میانه و اسوه قراردهیم تا بر مردم گواه باشید و پیامبر بر شما گواه باشد.

پیام جامعه اسلامی باید اسوه و الگوی سایر جوامع باشد.

تدبر در قرآن ۳

با تفکر در آیه شریفه فوق، بگویید جامعه اسلامی باید در میان جوامع دیگر چه موقعیتی داشته باشد؟
باید الگو و اسوه سایر جوامع باشد.

❖ برای معرفی تمدن متعالی اسلام به جهان، به کانون و مرکزی نیاز است که محل تولید فکر و اندیشه و تبلیغ فرهنگ متعالی اسلام در جهان باشد، برای این که بتوانیم به کانون اصلی تبلیغ اسلام تبدیل شویم، اقدامات زیر پیشنهاد می شود:

۱ شناسایی ضعف ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آن ها

❖ جامعه ما دارای ضعف هایی همچون بی عدالتی، تجمل گرایی و... است که باید با شجاعت در جهت اصلاح این آسیب ها گام برداریم .

رهبر انقلاب در این زمینه می فرماید:

« احتیاج است به یادآوری این آرمان ها با همان زبان جوان مؤمن انقلابی که از خصوصیاتش صراحت است، از خصوصیاتش شجاعت در گفتار است، این که شجاعانه حرف خودش را بزند، این احساس روحیه تهاجم را در جوان دانشجو و جوان انقلابی، من کاملاً قبول دارم بایستی ارزش ها به صورت صریح و هوشیارانه دائماً مطالبه شود.»

۲ همراه کردن سایر افراد جامعه با خود

❖ شایسته است این رسالت بزرگ و متعالی را برای دوستان، نزدیکان و افراد جامعه خود تبیین کنیم تا آن ها هم به این مسؤولیت آگاه شوند و یار و پشتیبان آن شوند.

از جمله اقدامات برای همراه کردن دیگران:

تشکیل گروه های مطالعاتی، تولید محتوای رسانه ای مؤثر، تقویت معرفت دینی خود و اطرافیان، حضور آگاهانه در فضای مجازی برای تبلیغ اندیشه درست دینی.

﴿ وَلَٰكِن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

پیام امتی که به خیر و نیکی دعوت می کند و امر به معروف و نهی از منکر می کند، رستگار است.

۳ تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری

پیشرفت علمی ← پایه های **استقلال** یک ملت را تقویت می کند و **مانع تسلط** بیگانگان می شود.

❖ هر کدام از ما باید بکوشیم با همت بلند و پشتکار فراوان، استعداد خود را به کار بگیریم تا به مرتبه ای از قدرت علمی برسیم که توجه دیگر ملت ها را به سوی خود جلب کنیم.

مقام معظم رهبری: « کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهند یافت، نمی شود علم را از دیگران گدایی کرد. علم **درون جوش و درون زاست**. باید استعدادهای یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه، عالم بشود.»

۴ استحکام بخشیدن به نظام اسلامی

استحکام و **اقتدار نظام** حکومتی یک کشور، **مهم ترین** عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. (یک کشور

ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود.)

مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی:

- ✓ استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر
- ✓ توسعه عدالت در همه ابعاد
- ✓ تقویت اتحاد ملی
- ✓ انسجام اسلامی
- ✓ مشارکت عمومی
- ✓ عمل به وظیفه امر به معروف و نهی از منکر

تقویت عزت نفس عمومی

۵

❖ ملتی که به توانایی خود ایمان و باور دارد و عبارت « ما می توانیم » را نه فقط در لفظ که در « عمل » بیان می کند. قله های افتخار را به سرعت فتح خواهد کرد.

❖ ایمان و باور به این که « ما می توانیم » زنده کننده تمدن اسلامی و نیروی محرکه ای برای پیمودن راه و گذر از گردنه های سخت است.

حوزه چهارم: حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی

پیام اسلام، پیامی مطابق با فطرت انسان هاست.

هر انسان **حقیقت طلب** و **روشن ضمیری** که جوای حقیقت باشد، وقتی دعوت قرآن را به عقلانیت، اندیشه ورزی، عدالت، دوری از ستمگری و ستم پذیری، عفاف و پاکدامنی معنویت و تقوا می شنود؛ به طور طبیعی جذب آن می شود.

❖ پس لازم است که ما هم این پیام رهای بخش با همان شیوه هایی که پیامبر به دیگران رساند در جهان تبلیغ کنیم و به دیگران برسانیم.

خداوند در باره روش تبلیغ رسول خدا ﷺ می فرماید:

به لطف و رحمت الهی با آنان [مشرکان] نرمی پیشه کردی و اگر تو درشت خوی، سخت دل بودی، بی شک از پیرامون تو پراکنده می شدند، پس از آنان درگذر و برای آن ها آمرزش بخواه و در کار با آنان مشورت کن و آن گاه که تصمیم گرفتی، بر خدا توکل کن که خداوند اهل توکل را دوست دارد.

اقدامات پیشنهادی:

۱ ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام

میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب منطقی و معقول برقرار باشد.

حق را نمی توان با روش های نادرست به دیگران رساند.

❖ دین اسلام یک **دین منطقی و استدلالی** است و هر آموزه و حکم آن **بر اساس حکمت الهی** تنظیم شده است. چنین دینی را نمی توان با **تعصب های جاهلانه** یا روش های فریبکارانه تبلیغ کرد و نظر مردم را به سوی آن جلب کرد.

تدبر در قرآن

﴿ أُنْعِمُ عَلَى سَيِّدِ مَرْثِكِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ... ﴾

ترجمه به راه پروردگارت دعوت کن با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه ای که نیکوتر است، مجادله نما.

با تدبیر در آیه شریفه، روش های صحیح دعوت را استخراج کنید.

روش اول : دانش متین و استدلال محکم.

روش دوم : پند و اندرز نیکو.

روش سوم : بحث و گفت و گوی منطقی.

۲ استفاده از بهترین و کارآمدترین روش ها برای رساندن پیام

❖ ابزارهای متنوع امروزی هم می تواند در استخدام حق قرار گیرند و هم می تواند حامل پیام های باطل باشند.

شبکه جهانی اطلاع رسانی (اینترنت) مهم ترین نمونه این گونه رسانه هاست.

مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

❖ همواره گروهی از اهل باطل، نه تنها زیر بار حق و حقیقت نمی روند، بلکه سد راه حق جویی و حق پرستی می شوند. (چون گسترش عدالت منافعشان را تهدید می کند.) ← این گروه تا همه را تابع خود نکنند آرام نمی گیرند.

سخن امام خمینی قدس سره در این رابطه :

« نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم، این است که دشمنان ما و جهان خواران تاکی و تا کجا ما را تحمل می کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند. به یقین آنان مرزی جز عدول از همه هویت ها و ارزش های معنوی و الهی مان نمی شناسند. به گفته قرآن کریم [دشمنان] هرگز دست از مقابله و ستیز با شما بر نمی دارند مگر این که شما را از دینتان بر گردانند.

ما چه بخواهیم و چه نخواهیم صهیونست ها، آمریکا و شوروی در تعقیب ما خواهد بود تا هویت دینی و شرافت مکتبی مان را لکه دار نمایند..

نتیجه:

دعوت به حق و عدالت را نباید منحصر به صحبت و شعار کرد بلکه باید برای تحقق حق، برنامه ریزی کرد قیام نمود و شرایطی فراهم کرد تا موانع حق و حق پرستی از جامعه خود و جهان زدوده شود، این مهم با:

جهاد و آمادگی برای شهادت در اره خدا

۲

تلاش و پشتکار

۱

تحمل همه سختی های این راه (راه حق) میسر می شود.

۳

❖ نمونه بارز حق ستیزی و زورگویی در عرصه جهانی، اقدامات صهیونیست ها در فلسطین اشغالی است.

پس وظیفه ما آن است که:

- ✓ با شناخت دقیق فرصت ها ← مردم دنیا را نسبت به شرایط سخت و ظالمانه ای که در آن قراردارند، آگاه کنیم.
- ✓ با زنده کردن روحیه جهاد و مبارزه ← به تقویت جبهه عدالت خواهان بپردازیم.
- ✓ با اقتدا به امام خمینی سپه قدس ← عزت و کرامتی ذاتی انسان ها را به آن ها یادآوری کنیم، روحیه خودباختگی و ترس را از ملت ها بزداییم و آن ها را به سوی استقامت و مبارزه ای معقول و عزتمند هدایت کنیم.